

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pre an 6 fl., 1/2 an 3 fl., 1/4 an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:

Pre 1 an 18 frcs., 1/2 an 9 frcs., 1/4 an 4 frcs. 50 cm.

Fóea apare în fie care Sâmbătă.

Unirea

Fóe bisericéscă-politică.

Insertiuni

Un őr garmond: odată 7 cr., a dóua óra 6 cr., a treia óra 5 cr., si de fie care publică-țiune timbru de 30 cr.

Totú ce privesce fóea să se adreseze la «Redacțiunea și Admini-strațiunea Unirii» în Blașiú.

Anul IV.

Blașiú 7 Maiú 1894.

Numérlú 19.

Cătră

frații români uniți din întregă provincia metropolitană de Alba-Iulia!

A trecutú unú anú, de cândú înaltulú guvernú regescú a pusú la ordinea ȓilei proiectulú despre căsătoria civilă obligátore și în legătură cu elú celealalte proiecte cunoscute deja în țară sub numele de politică bisericéscă.

Índată ce aceste proiecte fură aduse la ordinea ȓilei, s'a observatú o nedumerire prin tóte straturile cetățenilorú patriei fără osebire de credință, de limbă și pusețiune socială.

Amú cređutú atunci, că înaltulú guvernú regescú vęđendú nedumerirea acésta, va lua acele proiecte dela ordinea ȓilei.

Acésta însă nu s'a întimplatú, ci chiarú din potrivă, înaltulú guvernú regescú și-a căștigatu în favorulú lorú o maioritate considerabilă în casa deputațilorú.

Mai rýmăne încă, să se pronunțe asupra lorú ceialalți doi factori legislativi, casa de susú și Coróna.

Nu este eschisă posibilitatea, că factorulú, care mai curéndú va avé să se pronunțe, va respinge acele proiecte.

Prin acésta însă pericolulú nu putemú ȓice, că este cu totulú delăturatú. Căci precum s'a mai întimplatú deja, este posibilú, ca înaltulú guvernú regescú și după aceea să le pună a dóua óra la ordinea ȓilei.

Ajungéndú lucrulú până la stadiulú acesta, clerulú și poporulú românú unitú din cele patru diecese ale provinciei metropolitane de Alba Iulia nu mai póte rămáné numai pe lângă manifesterea voinței sale în adunări de ținuturi laolaltă cu ceialalți români.

Elú trebuie acum să-și manifesteze voința în totalitatea sa în o adunare generală din întregă Mitropolia; căreia să nu i-se póta da nici o interpretare falsă.

Elú trebuie ca unú întregú impunétoriú să-și manifesteze cugetele sale.

Elú este datoriu a o face acésta înaintea lui Dumneđeu, înaintea consciinței sale și înaintea urmașilorú sęi.

Mánați de considerațiunile acestea, cari nu suferú nici o interpretare sinistră, în firma credință, că împlinimú o dorință justă a clerului și poporului românú unitú din patrie, ca frați cătră frați ne adresămú cătră întregú clerulú și poporulú românú unitú din cele patru diecese ale provinciei metropolitane de Alba-Iulia, și-lú rugămú cu tótă iubirea frățéscă, ca pe Luní în 21 Maiú st. n. a. e. cu ajutoriulú lui Dumneđeu să vină câtú mai mulți în Alba-Iulia, — cetatea, a cărei nume ilú pórtă metropolia nóstră română unită, și légánulú bisericei nóstre, — ca acolo în tótă iubirea frățéscă și cu demnitatea, ce o poftesce gravitatea cauzei și prestigiulú bisericei nóstre, să ne consultămú și decherămú:

1. Cu privire la proiectulú de căsătorie civilă obligátore;
2. Cu privire la proiectulú matriculelorú de statú.

Datú în ȓiua purtătoriului de invingere Mare Martirú Georgiú anulú Domnului 1894.

Alesandru Bohățelú

Alesandru M. Micu

Simeonú P. Mateiú

Dr. Ioanú Rațú canonicú metr.

Vasiliú Moldovanú preș. orf.

Georgiu Filipú

Davidú Baronú Urs de Margine

Dr. Iacobú Brędușanú

Dr. Alesandru Grama

Iosifú Șterca Șuluțú de Cárpenișú

Mateiú Nicola

Simeonú Micu.

La Alba-Iulia!

Blași Dumineca Tomei 1894.

Fraților! Bucurați-vă, vă vestim bucurie!

În mijlocul necăsurilor, sub a căror greutate geme biserica noastră, vă vestim bucurie.

Priviți la numele bărbaților, cari ne chemă la Alba-Iulia, pentru ca acolo la mormintul lui Atanasiu să mai mărturisim încă odată credința creștină înaintea lui Dumnezeu și înaintea lumii. Priviți la numele lor! Privind la numele lor care fiu al bisericii va răspunde la apelul lor: Nu vom să audim glasul vostru?

Dacă lamura filor, pe cari îi are biserica noastră, s'a simțit îndemnată a ne chema nu pe unii singuratici, ci pe toți, să sărim întru ajutorul mamei, carea ne-a lăptat la sinul său și ne-a crescut cu iubire preste fire, atuncia trebuie că mama acesta comună a noastră e în primejdie mare.

Și întru adevăr așa și este! Liberalismul fals, acestu făt al infernului, se luptă la noi cu înverșunare asupra bisericii lui Christos. Lui nu i-a fost de ajuns, că a cercat și cercă pe alte multe căi, să smulgă din inimile cetățenilor simțământul și credința de creștin și să o facă acesta, până simțământul și credința acesta abia sădite de mama creștină în inimile pruncilor ei încă nici n'au prins rădăcină. Nu, atata nu i-a fost de ajuns. Liberalismul și-a dovit înverșunarea și cu înverșunare dovită dă navală asupra lucrului celui mai sfânt, care-lu are societatea creștină, asupra tainei căsătoriei.

„Taina acesta mare este, era eu dicit de Christos și de biserică.“ Așa scrie Apostolul despre căsătoria creștinilor. Taina căsătoriei are să fie icona cea mai credincioasă a legăturii celei sfinte și tari, cu carea Christos și-a împreunat și-biserică, logodnica sa.

Sfântă, mai sfântă decât ori ce altă instituție a societății omenești, sfântă preste fire și împărțitoare de dar dumnezeesc trebuie să fie căsătoria creștinilor. La din contră ea, temelul societății creștine, nu pte să pătrundă întrăgă viața creștinilor de spiritul lui Christos, și societatea recade în păgânătate și se cufundă și pere în noroiul păcatelor, cari le nasce păgânătatea.

Tare trebuie să fie căsătoria creștinilor și să închipuască petra, pe care Christos și-a zidit biserica. Îndată ce căsătoria creștinilor își perde taria, îndată își perd membrii familiei încrederea și iubirea imprumutată. Înzădarile va mai dice atunci Apostolul: „Bărbaților, iubiți-vă muierile vstre, precum și Christos a iubit biserica, și pe sine s'a dat pentru dinsa, ca să sfintească pe ea.“ Soții de căsătorie se vor iubi numai cu iubire trupescă și se vor lăpda unul de altul, precum omul își lăpda o haină învechită, pe carea nu o pte folosi mai mult, și

pruncii nu-i vor privi mai mult de un dar al lui Dumnezeu, ci de o sarcină. Și dacă pere odată din căsătorie jefirea de sine purcesă din iubire, atunci pe ce se va mai zidi societatea? Numai pe interes egoist, și din societățile politice ale creștinilor va peri pe încetul ori ce simț ideal pentru iubirea de sânge, de patrie și preste totu pentru iubirea de aprăpelu, și civilizațiunea, carea omenimea are să o mulțămescă religiunii creștine, va fi bună numai spre îndestulirea criminală a egoismului, precum dovedesc exemplele triste ale acelor împărăți, în cari legea statului a sgduit și resturnat instituțiile creștinismului și a degradat mai ales căsătoria la valorea contractelor, cari se închie și se desfac în tîrg.

Sfințenia și taria acesta a căsătoriei creștine vre acum liberalismul fals să le nimicescă, pentru că vede, că numai așa pte spera, că va pte nimici biserică și va pte sgdui societatea civilă, dacă îi va sfărma mai întâi temelia.

Era în patria noastră liberalismul a găsit un mijloc, cu care să orbescă pe omni și să-i injuge înaintea carului, pe care a pornit domnul lumii acesteia, să se răboescă asupra bisericii. Liberalismul a ridicat omniilor un idol, idolul statului unitar în privința limbii, care asemenea unui Saturn să inghițe pe fii săi. Nu există lucru sfânt, care omni acestia injugați înaintea carului domnului lumii acesteia să nu fie gata a-lu jefi idolului său nesăturat.

Acum jertfa are să fie căsătoria creștină.

Acestea și asemenea considerări au îndemnat pe fruntași dintre fii bisericii noastre, să concheme pe românii uniți din provincia metropolitană de Alba-Iulia la o consfătuire frățescă.

Să ascultăm de glasul lor!

Să ne aducem aminte de mărta adunare, la care s'au întrunit catolicii de rit latin din patria noastră în Budapesta. Să ne aducem aminte, cătu de mare a fost învingerea morală a acelei adunări, cătu de mărta și înălțătoare de suflete a fost întrinsă manifestarea de alipire la adevărurile vecinice ale religiunii lui Christos, și cătu de tare s'a potențat printr'insa în credincioși zelul și insufletirea pentru apărarea drepturilor bisericii.

Să ne aducem aminte și de aceea, că și Sârbii neuniți și-au ridicat deja cu energie glasul împotriva politicii bisericesci a guvernului unguresc, fiind că acesta nesocotesce și vatamă dogmele și aședămintele bisericii lor.

Frații nostri după sânge, dar de altă lege se adună acum la sinode în cele trei diecese ale lor. Nimenia nu se indoesce despre aceea, că ei fiind întruniți în sinode asemenea se vor folosi de prilejul de a protesta împotriva violării, ce o cuprind proiectele de legi politice-bisericesci ale guvernului pentru credința și instituțiile bisericii lor.

Era noi la rindul nostru să ascultăm de glasul fruntașilor nostri.

Clerul din tote patru diecese noastre totdeauna a știut să se insuflească pentru mărirea lui Dumnezeu și pentru binele vecinic și vremelnic al poporului credincios. Scim, că el și de astă dată își va implini datorința, ce o are față cu biserica și nemul său. Nu ne indoiți nici pe un moment, că toți preoții, cari numai vor pte, vor alergera pe ziua de 21 Maiu la Alba-Iulia aducându cu sine cătu se pte de mulți și din bunul nostru popor. Nici pe un moment nu ne indoiți, că preoții nostri își vor da totă silința, ca adunarea noastră să fie încă și mai numărăsă decât cele ce s'au ținut în Budapesta, Carlovița și Arad.

Noi aci rugăm mai ales pe inteligența poporului nostru, pe inteligența de pe la orașe și sate, cărturari, meserieși, proprietari, să dovedescă lumii, că ei știu să fie recunoscători față cu biserica și nemul lor, la alu căroru sinu au crescut, că ei știu să respăltescă binele, care l'au primit dela biserica și nemul lor. Pe ei îi rugăm, să alergera în număr cătu se pte de mare întru a apăra aceea, ce are poporul nostru mai sfânt și mai scump.

Archiereii nostri scim, că mâne vor intra în luptă, și nu ne indoiți de loc, că Preasfinții Lor încă își vor ridica glasul și votul în contra celor ce vor să sgduie temelii bisericii lui Christos. Dar suntem de altă parte convinși și despre aceea, că exprimăm dorința tuturor fiilor Lor sufletești, cându ne exprimăm dorința noastră, ca Preasfinții Lor încă să vină la Alba-Iulia în mijlocul fiilor Lor și prin ființa Lor de față să-i insuflească la jertfa și luptă pentru biserica lui Christos, era acum să pogore cu rugăciunile Lor binecuvântarea lui Dumnezeu preste începutul acestei mișcări, căci fără de binecuvântarea de sus nimica bună nu putem să facem.

Cu Dumnezeu și pentru Dumnezeu la Alba-Iulia!

Din casa magnaților.

Până acum s'au insinuat ca vorbitori în contra proiectului de lege despre căsătoria civilă: Primatele Vaszary Kolos, cardinalul Schlauch Lőrincz, Steiner Fülöp, Meszlényi Gyula, baronul Hornig Károly, c. Zichy Nándor, c. Eszterházy Miklós Móricz, b. Prónay Dezső, b. Rudnyánszky József, c. Zay Miklós, Máriaassy János. Afară de referentul Czorda Bódog s'au mai insinuat ca vorbitori pentru proiect: Szász Károly, Zelenka Pál, Karap Ferencz, Gajzágó Salamon, Hollán Ernő și Daruvary Alajos.

Interesant este calculul lui „Budapesti Hirlap“, după care dintre cei 341 de membri ai casei magnaților pentru proiect vor vota 118, în contra lui 151, era 72 vor absentă. În numărul acesta alu celor ce vor absentă, se cuprind și cei 21 principi, ai casei domnitoare. După calculul acesta proiectul are să cadă, dispunându opoziția de o majoritate de 33 voturi.

Ministrul președinte speră însă, că opoziția nu va ave majoritatea acesta, deoarece din opozițional vor lipsi mai mulți.

Se speră, că votarea va fi Mercuri în 9 a c.

Metingul din Arad.

Rezoluțiunea hotărâtă în adunarea din Arad cuprinde următoarele patru puncte:

I.

Poporul român din țările de sub coroana Stului Ștefan, care de vécure de-a rindul și-a dat și este gata în totu momentul a-și da avutul și sângele său pentru Tron și patrie, pretinde a fi respectat ca individualitate națională egală îndreptățită, cu tradițiunile, obiceiurile și aședămintele sale religioase.

II.

Proiectele de legi bisericesci ale guvernului, în specialu proiectul pentru căsătoria civilă nu numai atacă și vatemă principiile și dogmele biserice, care înaintea statului trebuie să aibă volere de venerațiune pentru moralitatea creștină, dar ele se împotrivesc principiului justiției, violându libertatea conștiinței și desființându autonomia bisericei naționale garantate prin legile fundamentale ale statului.

Din aceste motive adunarea protesteză serbătorește contra proiectelor de legi politice-bisericesci ale guvernului, specialu în contra proiectului de lege despre căsătoria civilă, și rogă pe Prea Sfințitul Mitropolit și Episcopii ai bisericei române, ca cu totă energia să lucreze în contra lor, până și la treptele Tronului.

III.

Adunarea enunță solidaritate cu celelalte naționalități, cari luptă pentru sfînta cauză a bisericei lor și cari în urma proiectelor de legi politice-bisericesci ale guvernului au ajuns în situațiune identică cu cea a poporului român.

IV.

Președintele este însărcinat a comunica hotărârile aceste factorilor competenți.

Calea triumfală.

Nu putem prevedé rezultatul procesului monștru, ce se începe adî în Cluș. Dară faptu este, că calea percursă de acușati spre Cluș se pôte numi o cale triumfală.

Ovațiunile pentru membrii din Sibiu ai comitetului național s'au început Joi sara cu banchetul aranjat în sala cea mare dela „Gesellschaftshaus“ din Sibiu, la care au participat membrii din Sibiu ai comitetului cu familiile lor. La intrarea în sală unu număr osut publicu compus din tôte clasele societății românesce i-au întimpinat cu „Să trăsescă“, érá musica a intonatú imnul „Deșteptă-te Române“. Încă înainte de a se începe banchetul, dșora Agneta Cristea în numele fetelor române din Sibiu a oferit dlui Dr Ioan Rațu, președintelui comitetului național, o frumósă cunună de frunde de stejari cu petele în treicoloru național și provédute cu inscripțiunea „Totul pentru națiune“. Oferirea cununei a fost precedată de următoarele cuvinte pline de însufletire:

„Domnule președinte! În numele fetelor române adâncu pëtrunse de înalta și importanta misiune, ce vë așteptă pe voi și pe întregu comitetul național, și pline de speranțe frumóse pentru viitoriul nêmului românescu, vë rog, să primiți pe lângă asigurarea deosebitei stime și devotamentu acéstă cunună de stejaru, simbolul puterii neînvinse. Puternicu ca stejarul a resistatú poporul român la tôte furtunile, ce l'au amenințatú. Dorim, ca și din acéstă nobilă luptă să eșiti învingători, căci Dumneđu dreptul este cu noi. Înainte! Totul pentru națiune!“

Dlă președinte alu comitetului a mulțamitú domnișorelor române dîcendu între altele: „Desvoltarea simțului naționalu în inimile dvóstre mă umple de bucurie, căci este semn, că aceea este încuibată în tôte straturile poporului român.“

Între toastele, cari s'au ținut după aceea în decursul banchetului, mă însemnate suntu alú dlui Ioan Doleanu ridicatú pentru comitetu în numele tinerimii române din Sibiu și alú dlui Augustini (slovacu), membru în redacțiunea „Tribunei“, care a aseménatú lupta dela Cluș din 7 l. c. cu lupta dela Călugăreni a lui Mihai Eroul, cându Românii s'au luptatú pentru limbă și lege în contra Osmanilor, căci totú pentru aceste bunuri se luptă și adî și au deșteptatú la luptă în contra șovinismului și pe celealalte popóre apésate din patrie. Elú dîce, că la dragostea nemărginită, cu care poporul românescu însoțese pe eroii sîi la „lupta dela Cluș“, se alipesce și dragostea poporului slovacu și sêrbu, precum și a tuturor popórelor asuprite, și închie prin cuvintele: „Eră istoria, judecătóre nepărtinitóre, va înscrie în anele sale numele de „Român“ ca sinonimú cu numele „liberatorulú popórelor asuprite“. Trăsescă națiunea română.“ După acestu discursu elocuentu musica a intonatú imnul slovacu.

Dlul Augustini i-a mulțamitú președintele comitetului național Dr Rațu accentuându, că membrii comitetului vorú merge la Cluș cu fruntea ridicată și cu inimă liniștită vorú spune, că n'au comisú tradare de patrie ci au îndeplinitú o datorință sfîntă, căci Memorandul este jalba Românilor cătră Domnitoriul lor.

A măi toastatú dl S. Albini pentru tinerime, prin mijlocirea căreia s'a deșteptatú în poporul român idealu conștiinței naționale. Opera tinerimii „Replica“ o cunoșce lumea întregă.

Seria toastelor a închiat'o dl D. P. Barcianu, după care banchetul s'a terminatú cam pe la 11 ore nóptea.

Vineri dimineța ceriul era acoperitú de nori grosi, din cari curgea plóea destulú de tare. Cu tôte acestea unu publicu număr osut din Sibiu și juru, român și străin, se îndreptau spre gară, câtú pe la 1/2 7 totú spațulu dinaintea garei era ocupatú. Pe la 1/4 8 venindú membrii comitetului Dr I. Rațu, N. Cristea, S. Albini, D. P. Barcianu și D. Comșa cu familiile lor și cu amicii lor măi de aprópe, au fostú viú aclamați. Înainte de plecarea trenului s'a cântatú „Deșteptă-te, Române“. La plecarea trenului a rêsunatú la adresa comitetului: „Să trăsescă! La revedere! Dumneđu să vë pórte în pace!“

Prima stațiune după Sibiu a fostú *Oena Sibiului*, unde câteva sute de bărbați, femei și prucei au salutatú pe călători presentându-le flori. Plóea era torențială.

Măi multú popor în frunte cu inteligința dela sate se afla la stațiunile dela *Lómnășu, Agîrbiciu și Frâua*, întimpinându cu ovațiuni pe membrii comitetului, oferindu-le flori și urându-le reintórcere fericită.

La *Copșa* așteptându trenul 2 ore, membrii comitetului au fostú salutați de cătră 5—6000 de ómeni. Poporul și aci ca pretutindenea a cântatú „Deșteptă-te, Române“. După ce a încetatú plóea, poporul a jucatú. Dr Rațu și celealalti membri ai comitetului au eșitú afară la popor, care i-a primitú cu aclamări.

Între *Copșa și Blașu*, — înseninându-se și ceriul, — decî de mil de ómeni erau postați pe lângă calea ferată primindú cu aclamațiuni și cântări naționale pe membrii comitetului.

La Mănărade ca la 2000 de Români au făcutú comitetulú ovațiuni. Sasi din Mănărade încă au eșitú, dară au rêsasú de-a stînga Tîrnavei.

Măi splendidă a fostú manifestarea la Blașu, deși cu câteva zile măi înainte organele administrative au umblatú prin sate terorizându pe ómeni și dândú ordinu antistiilor comunale, ca să nu lase poporul a veni Vineri la Blașu. Precum suntemú informați, în Roșia de Secaș s'a bătutú doba, că cine va euteza să iese Vineri din satú spre a merge la Blașu, va fi pedepsitú cu 10 fl. Ne-ar plăcé, să scimú, din alú cui ordinu s'a restrinsú până în atâta libertatea unor cetățeni, cari contribuie cu averea și sângele la susținerea patriei? Nu au lipsitú la Blașu nici intimidările cu miliție și cu gendarmii, dară acestea și alte amenințări nu au pututú împedeca poporul de a alerga la Blașu din măi multe comune până și prunci și femei cu prunci în brațe spre a saluta pe membrii comitetului. Cei ce întru împedecarea manifestării au desvoltatú zelú demnú de o cauză măi bună, s'au pututú convinge cu ochii, că poporul român a ajunsú la conștiința de sine și nu se măi lasă a fi intimidatú și împedecatú în manifestarea legală și onestă a simțemintelor sale naționale.

Vineri cătră améđi inteligința și poporul din Blașu și juru înainte în grupuri dese spre gară, érá alții s'au postatú de-a lungul liniei ferate până departe afară de Blașu. O parte mare a inteliginței și industriașilor a așteptatú trenul în gară și pe peron, ducendu dómnele și domnișorele dóné buchete frumóse pentru membrii comitetului. Unele domnișore s'au presentatú în pitoresculú costumu naționalu, ceea ce a indignatú multú pe scumpulú nostru protopretore și pe dnii gendarmii, cari, — precum suntemú informați, — au datú espresiune indignării lor prin cuvinte, ce numai de cuvinte de ómeni culți nu se potú cualifica. Cândú a trecutú trenul cu repejune pe lângă gara Blașului, a rêsunatú unu puternicu „Să trăsescă“, și domni și damele, cari au voitú să călătoréscă spre Teușu, au alergatú după tren, care numai departe de gară s'a opritú abia pe câteva secunde, așa câtú pasagerii numai cu pericululú vieței s'au pututú urca în tren, érá o parte din cei cu bilete de călătorie, neputendu-se urca în tren din cauza scurțimii timpului, au fostú siliți a rămâne în Blașu. Nu scimú, din alú cui ordinu nu a statú trenul la Blașu înainte stațiunii. Observamú însă, că trenul ca mijlocu publicu de comunicațiune nu ar fi iertatú să se foloséscă pentru șicanarea cetățenilor, cari au vederi diverse de ale celor dela putere. Nu presa și inteligința română, ci iperzelulú patrioticu alú unor organe publice agitéză poporul, dacă e vorbă de agitare.

Gendarmii și de astă dată au tractatú brutalú cu poporul. Pe unu omú l'au bătutú, pre altulú l'au chiarú rânitú cu baioneta, érá pe alții au cercatú să-i împedee de a merge spre gară, injurându-i de „Dumneđu“. Ne-ar plăcé, să ne spună cei ce au recuiratú gendarmi fără de a fi lipsă de ei, că ore tractarea brutală și injurăturile încă suntu

prescrise în regulament, ori d'ora s'au făcut și acestea la ordinul mai înalt?

Poporul a fost însuflețit, dară a observat în purtare o ordine esemplară. Buchetele damelor din Blașu au fost prezentate dlui Dr. Rațu de către dna Livia Domșa și domnișora Elena Olteanu, cari încă au petrecut pe membrii comitetului până la Teușu.

Din jos de Blașu au salutată pe membrii comitetului locuitorii din Ciufud și Tiuriu în număr foarte mare în frunte cu preoții lor. Asemenea s'au făcut ovațiunile la Crăciunel, Cisteiu și Mihalțu.

La Teușu primirea a fost impunătoare. Mii de omeni, bărbați, bătrâni, junii, femei și prunci, îmbrăcați s'arbatorește, așteptau sosirea trenului, dorind a vedea pe membrii comitetului. Neîncapeându pe peronul poporul adunat s'a așezat în ordine pe spațiul din dărăptul stațiunii, unde a mers la elu președintele comitetului dl Dr. Rațu fiind primit cu aclamări foarte însuflețite. Poporul cu lacrimi în ochi îndreptă rugăciuni ferbinti spre ceru pentru cei trași în judecată din cauza Memorandului.

Pe același tren cu comitetul național a călătorit și un general din armata comună. Elu a rămas nimit de ovațiunile strălucite, ce s'au făcut membrilor comitetului. Fiind Români pururea fideli tronului, arătau semne de simpatie și față de acel reprezentant alu miliției, carea încă nutrește cel mai mare devotament față de tron și de aceea nu odată este insultată ca și Români de desfrinata presă magiară.

La Aiud mai multe mii de omeni au fost împedeți de către gendarmii a se apropia de gară. Dară poporul bun și cu alipire față de conducătorii săi și mai din depărtare și-a manifestat iubirea și simpatia pentru cei ce luptă și sunt gata a suferi pentru binele nației. La Aiud bravii gendarmii au închis pe căți-va Români. De cumva făceau ovațiuni lui Kossuth, sigur îi ospătau Aiudenii.

La Decea, Miraslău, Vințulu de sus și Uiora asemenea au fost întâmpinați membrii comitetului de mii de omeni. Mulți din Uiora au călătorit până la Cucerdea, unde un public numeros a aclamat pe cei ce călătoriau spre Clușu.

La Ghirișu se pare că șovinismul a voit să esceleze. Aici în apropierea Turzii pe omeni nu i-au lăsat nici să se apropie de gară. Pe lângă aceea atât în Ghirișu cât și la alte stațiuni, spre mai marea glorie a liberalismului magiar, înainte trenului, în care călătoria comitetului național, au așezat trenuri de povară, ca astfel cei ce așteptau pe peron și pe la gare, să nu pot vedea pe membrii comitetului. Iși uită domnii cei îmbrăcați și orbiți, că prin de acestea numai provocă și nu mulțimesc poporul. Totu la Ghirișu gendarmii au luat cu puterea cununa cu frunză națională, oferită de către domnișorele române din Sibiu. Prin acesta încă s'a dovedit, că trăim în țara liberalismului.

Poporul din Ceanul Mare a eșit cu praporii spre a întâmpina pe membrii comitetului.

La Apahida o mulțime de popor aștepta pe luptătorii naționali, dară părințesca și liberala stăpânire s'a îngrijit, ca să-lu țină între baionetele gendarmilor spre a nu face ovațiuni. Scopul însă nu și-l'au ajuns cei

ce au voit să împedea ovațiunile, deoarece însuși faptul, că poporul a eșit spre întâmpinare, este ovațiune destul de vădită.

În gara delă Clușu era o mare mulțime de inteligență română venită spre primirea membrilor comitetului, dară erau și mulți magiari, mai ales tinerime, cari prin strigări de „abzug“ și prin purtarea lor provocătoare au voit să provoace scandalu. Români au început să cânte „Deșteptă-te, Române“, au fost însă opriți de poliție, care s'a prezentat la gară în mare număr. După ce a intrat comitetul în gară, damele române din Clușu au oferit dlui președinte alu comitetului un frumos buchet de flori. Dela gară atât Români veniți cu trenul, cât și cei eșiți întru întâmpinarea lor au plecat spre oraș formându un șir trăsuri închiriate pentru ducerea lor.

Precum întregă calea parcursă de comitet a fost triumfală, asemenea în triumf au intrat și în cetatea, ce-lu aștepta pentru pronunțarea sentinței.

Tot printre ovațiunile miilor de Români au călătorit spre Clușu și ceilalți membri ai comitetului național.

Abia ne-am putut închipui atât însuflețire a poporului pentru cauza națională. Manifestarea făcută în interesul acestei cauze a fost măreț și impunătoare chiar prin aceea, că a făcut o poporul.

Calea comitetului național spre Clușu a fost triumfală.

Pentru „Pester Lloyd“.

Sub acestu titlu cetim în „Timpul“, cunoscutu ca organul ministeriului de externe alu României, următoarea declarație:

Manifestarea proiectată de o mare parte din cetățenii țerei românești cu privilegiul procesului, ce se va judeca la 25 Aprilie st. v. de jurații din Clușu, a avut darul de a irita preste măsură pe redactorii diarului „Pester Lloyd“.

Focea ungrăescă a publicat acum câteva zile un articol de o violență extremă, în care repetă obișnuitele sale clișee șoviniste. E vorba în acestu articol de *iredentism*, de *manoperi criminale și subversive*; mai mult încă, „Pester Lloyd“ se crede în dreptu a da sfaturi guvernului nostru, indicându-l purtarea, pe care ar trebui să o aibă față cu manifestația de Dumineca viitoare. După „Pester Lloyd“ guvernul ar trebui să oprească ori ce întrunire și să nu aștepte, ca să se producă neorândueli.

Ne mirăm, cum presa ungrăescă a perditu într'atât simțul dreptății, încât să nu înțeleagă greșela enormă, ce comite ațitându spiritele contra Românilor din Ungaria și voind a stabili apucături iredentiste acolo, unde nu există decât o luptă pe față în contra șovinismului.

Totă lumea știe, că toți acei, cari fac parte din *Liga culturală* (asociațiune cu totul privată și nerecunoscută de Stat), au protestat energic contra imputării, ce li-se face de a urmări scopuri iredentiste.

În ce privește guvernul nostru, atitudinea sa a fost în totdeauna de o corectitudine exemplară. Dni delă „Pester Lloyd“ nu vor să vadă, că mișcarea Românilor din Ungaria este provocată mai ales prin cauze interne, care n'au nici o legătură cu cele ce se petrec în regatul românesc.

Este dar ridicol de a vorbi de un focar de iredentism tolerat și încurajat de Statul român.

Focarul iredentismului nu este în România; elu este în lipsa de tact, în setea de cotropire, care a apucat unele elemente șoviniste, cărora statul ungrăesc nu le pune destulă stavilă.

Mișcarea Românilor din Ungaria n'are nevoie de focar extern, nici de excitație din partea noastră; dovadă, că ea nu se ivesc decât atunci, când este provocată prin măsuri nechibzuite și contrare legilor fundamentale ale imperiului, din partea Ungurilor.

Români de sub Corona Sfintului Ștefanu nu cer decât respectarea unui legi existente, legea naționalităților, care, de un timp încôce, este violată în detrimentul nemului românesc.

De ce ore acei, cari revendică pe calea legală nise drepturi firești și garantate prin rescripturi împărătesci, ar fi tratați ca criminali și trădători de țară?

Trădători de țară sunt acei, cari caută să distrugă buna înțelegere, ce ar trebui să domnescă între deosebitele popore, care alcătuiesc monarchia austro-ungară. Ei sunt adevărații dușmani ai acestei monarchii, căci printr'înșii ei samănă discordia și ura între popore, care ar trebui să trăiescă frățesce pe tărîmul respectării drepturilor lor seculare și să fie unite contra unor dușmani comuni.

Lovind pe Români în bunurile lor cele mai scumpe, șovinistii ungrăi dau dușmanilor din afară și patriei lor o armă din cele mai periculoase.

Prin urmare limbajul trufaș și violent al diarului „Pester Lloyd“, departe de a fi patriotic din punctul de vedere ungrăesc, elu din contră ațită o flacără, pe care cu toții avem datoria, să cântăm a o stinge.

Atitudinea guvernului român nu se va schimba, cu toate provocările presei ungrăesci. Elu are deplină conștiință de îndatoririle sale internaționale, dar totu odată va ști a respecta atât libertățile constituționale și legile țerei, cât și simțimentele de înfrățire și de umanitate, care sunt nedespărțite de orice suflet românesc.

Cum se îmbătă lumea.

Foile ungrăesci firești încă publică raporturi speciale despre călătoria acușătorilor până la Clușu. Dar ele nu se mărginesc numai la micșorarea adevărului faptic, ci publică și minciuni de cele mai s'aruntate și mai cu corne. Etă un exemplu din „Budapesti Hirlap“.

„Unu lucru caracteristic și comic fără samenu au pățit martirii români, când au trecut pe la Cucerdea. În gară chiar așteptau opt sute de slovaci trenul, ca să călătorească la Murășu-Oșorhei, unde i-a angajat fabrica de zahar. Dr. Rațu, care i-a privit de demonstranți români, a rostit o cuvîntare românească însuflețită către sdravenii lucrători din Zemlin. După terminarea cuvîntării a pășit înainte unul dintre conducătorii lucrătorilor și în dialectu slovac nefalsificat a rostit următorul răspuns:

„În numele soților mei, cari nu pricepu ungrăesc, mulțimesc și eu măriilor voste, că ne-ați datu lucru în patria noastră, căci altmintrea ar fi trebuit să emigram în America. Trăiesc Ungaria!

„Rațu după acestea a trântit furios ușa cupeului.“

Din toate acestea nu e adevărată nici unu cuvînt.

Telegramă.

Clușu, 7 Maiu, 11 ore. Clușul plin. Români 20,000. Trecerea comitetului la tribunalu imponentă prin mijlocul mulțimii. Aclamațiuni însuflețite. Nici unu incidentu. Ordine admirabilă. Poporul percurge mândru stradele în grupe. Juriul se constituie cu greu. Jurații refugă (refusă?). Telegramă Maiestății trimisă.

Editoru și redactoru răspundătoru:
Dr. Victoru Szmigelski.